

Bryssel 21.12.2016
COM(2016) 826 final

2016/0414 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:n on toimittava kaikilla politiikanaloilla terrorismin ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Viimeaikaiset terroristien iskut Euroopan unionissa ja muualla maailmassa korostavat tätä tarvetta. Terroristijärjestöt ja järjestäytynyt rikollisuus tarvitsevat rahoitusta ylläpitääkseen rikollisverkostojaan, värvätäkseen uusia jäseniä ja toteuttaakseen terroritekoja. Rahoituslähteiden poistaminen, paljastumisriskin kasvaminen varoja käytettäessä ja liiketoimista saatavan (merkityksellisen) tiedon hyödyntäminen ovat kaikki ratkaisevan tärkeitä osatekijöitä pyrittäessä torjumaan terrorismia ja järjestäytynyttä rikollisuutta.

Terrorismin rahoittamisen torjunta ei ole uusi haaste. Euroopan unionilla on jo käytössään välineitä, joilla asiaan voidaan puuttua. Näitä ovat muun muassa voimassa oleva rikoslainsäädäntö, lainvalvontaviranomaisten yhteistyö, tietojenvaihdossa käytettävät prosessit sekä jatkuvasti tiukentuva lainsäädäntö, jolla ehkäistään ja torjutaan rahanpesua.

Terrorismin rahoituksen luonne kehittyi kuitenkin ajan mittaan, ja EU:ssa tarvitaan määrätietoisia, nopeita ja kattavia toimia, joilla ajanmukaistetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, varmistetaan, että kaikki toimijat panevat sen täysimääräinen täytäntöön, ja poistetaan havaitut puutteet. Unionin on myös lisättävä rajatylittävää yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten ja asianomaisten EU:n virastojen välillä, jotta voidaan parantaa tietojen levittämistä ja jäljittää terrorismia rahoittavat tahot.

Tässä direktiiviehdotuksessa, josta ilmoitettiin 2. helmikuuta 2016 annetussa komission toimintasuunnitelmassa¹ terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamiseksi, pyritään torjumaan rahanpesua rikosoikeudellisin keinoin. Ehdotetussa direktiivissä tähän tavoitteeseen pyritään panemalla täytäntöön alaa koskevat kansainväliset velvoitteet, mukaan lukien rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoittamista koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus vuodelta 2005 (CETS nro 198), jäljempänä 'Varsovan yleissopimus', sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän (FATF) asiaankuuluvat suositukset.

EU:n tason nykyisten välineiden (erityisesti puitepäätos 2001/500/YOS²) soveltamisala on rajallinen, eikä niillä kyetä varmistamaan rahanpesurikosten kattavaa kriminalisointia. Kaikki jäsenvaltiot ovat kriminalisoineet rahanpesun, mutta niiden välillä on huomattavia eroja, jotka liittyvät rahanpesun ja sen esirikosten (eli rahanpesun kohteena olevat varat tuottaneen rikoksen) määrittelyyn sekä seuraamusten tasoon. Voimassa oleva lainsäädäntökehys ei ole kattava eikä riittävän johdonmukainen ollakseen täysin tehokas. Terroristit ja muut rikolliset voivat hyödyntää lainsäädännön eroja suorittamalla liiketoimensa maissa, joissa he arvelevat rahanpesun torjuntatoimien olevan tehottomimpia.

Vielä merkittävämpää on, että rahanpesurikoksia koskevat erilaiset määritelmät, soveltamisalat ja seuraamukset vaikuttavat operatiivisella tasolla kansallisten poliisi- ja oikeusviranomaisten rajatylittävään yhteistyöhön ja tietojenvaihtoon. Esimerkiksi esirikosten soveltamisalan erot vaikeuttavat yksittäisen jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskusten ja lainvalvontaviranomaisten toimien koordinointia EU:n muiden lainkäyttöalueiden

¹ COM(2016) 50 final, 2. helmikuuta 2016.

² Neuvoston puitepäätos 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikosentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1).

viranomaisten kanssa rajatylittävän rahanpesun torjunnassa (esim. verorikoksiin liittyvä rahanpesu). Tätä ehdotusta laadittaessa komissio järjesti kuulemiskierroksen, jonka aikana Europol ja Eurojust ja muut alan toimijat raportoivat, että näiden rikosten kriminalisoinnin erot jäsenvaltioiden lainsäädännössä haittaavat tehokasta poliisiyhteistyötä ja rajatylittävää tutkintaa.

Rikollisten ja rikollisjärjestöjen toiminnan tarkoitus on tuottaa voittoa. Rahanpesussa käytetään monenlaisesta rajatylittävästä laittomasta toiminnasta (esimerkiksi huumekauppa, ihmiskauppa, laiton asekauppa ja korruptio) saatuja tuottoja, joilla hankitaan, muunnetaan tai siirretään varoja samalla kun niiden todellinen alkuperä salataan. Näin rikosten tuotot voidaan käyttää laillisessa taloudessa. Rahanpesun avulla rikollisjärjestöt voivat hyötyä laittomista toimista ja ylläpitää toimintaansa. Rahanpesuun kohdistetuilla tehostetuilla rikosoikeudellisilla toimilla autetaan puuttumaan rikollisuuden taloudelliseen kannustimeen.

Yhdistyneiden kansakuntien arvion mukaan rikoksen tuottama kokonaishyöty maailmassa oli vuonna 2009 noin 2,1 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria eli 3,6 prosenttia suhteessa maailman BKT:hen.³ Euroopan unionin keskeisillä laittomilla markkinoilla, joista tietoja on saatavilla, rikollisen toiminnan tuottaman hyödyn arvioidaan olevan 110 miljardia euroa.⁴ Nykyään EU:ssa saadaan perittyä takaisin vain pieni osa rikollisen toiminnan arvioituista tuotoista.⁵

Terroritekoihin osallistuvat henkilöt ja ryhmät hyödyntävät rikollisverkostoja tai tekevät itse rikoksia rahoittaakseen toimintansa. Tämän jälkeen ne käyttävät rahanpesujärjestelmiä muuntaakseen varoja tai salatakseen niiden laittoman alkuperän taikka hankkiakseen varoja toimintansa rahoittamiseksi. Tämä lisää huomattavasti järjestäytyneen rikollisuuden houkuttelevuutta. Monet Euroopassa toimivat terroristisolut hankkivat varoja rikollisista lähteistä, kuten huumekaupasta, kulttuuriomaisuuden laittomasta kaupasta ja vilpillisistä lainahakemuksista. Myös suuret terroristijärjestöt harjoittavat monentyyppistä rikollista toimintaa terroritoiminnan rahoittamiseksi. Lisäksi terroristit voivat hyödyntää muita rikollisjärjestöjä logististen tarpeidensa täyttämiseksi ostamalla niiltä väärennettyjä asiakirjoja tai aseita. Nämä rikollisjärjestöt voivat puolestaan pestä kyseisten toimien tuottamat varat. EU:n lainsäädäntöä tiukentamalla voitaisiin auttaa torjumaan terrorismin rahoitusta tuloksellisemmin. Näin terroristijärjestöjen aiheuttamaa uhkaa voitaisiin pienentää heikentämällä niiden kykyä rahoittaa toimintaansa.

EU:n voimassa olevaa rahanpesun torjunnan rikosoikeudellista kehystä voidaan vahvistaa koko Euroopassa ottamalla käyttöön rahanpesurikoksen määritelmää koskevat vähimmäissäännöt, soveltamalla kyseistä määritelmää terrorismirikoksiin ja muihin vakaviin rikoksiin sekä lähentämällä asiaa koskevia seuraamuksia. Ehdotetulla direktiivillä parannetaan nykyistä rajatylittävää yhteistyötä ja tietojen vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä sekä estetään rikollisia käyttämästä hyväkseen kansallisten lainsäädäntöjen välisiä eroja. Nämä toimenpiteet vahvistavat rahanpesun vastaista EU:n oikeudellista kehystä, tehostavat lainvalvontaa ja toimivat pelotteena, joka ehkäisee nykyistä paremmin terrorismia ja muuta rikollista toimintaa. Toimenpiteillä torjutaan tuloksellisemmin järjestäytynyttä rikollisuutta ja terrorismin rahoitusta ja parannetaan näin EU:n sisäistä ja sen kansalaisten turvallisuutta.

³ YK:n huumausaine- ja kriminaalipolitiikan toimisto, *Estimating illicit financial flows resulting from drug trafficking and other transnational organised crime*, lokakuu 2011.

⁴ *From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe, Final report of Project OCP – Organised Crime Portfolio*, maaliskuu 2015.

⁵ Europolin raportti: *Does crime still pay? Criminal asset recovery in the EU. Survey of statistical information 2010–2014*, heinäkuu 2016.

- **Tarve panna täytäntöön asiaa koskevat kansainväliset normit ja velvoitteet ja puuttua tehokkaasti rahanpesuun**

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on panna täytäntöön Varsovan yleissopimuksesta johtuvat kansainväliset vaatimukset sekä FATF:n suositukset, jotka koskevat rahanpesun kriminalisointia.

FATF:n⁶ suosituksessa 3 kehoitetaan valtioita kriminalisoimaan rahanpesu huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan vuonna 1988 tehdyn YK:n yleissopimuksen (Wienin yleissopimus) ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen vuonna 2001 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen (Palermon yleissopimus) mukaisesti. Suosituksessa kehoitetaan valtioita kriminalisoimaan kaikkien vakavien rikosten tuottamaan hyötyyn liittyvä rahanpesu ja sisällyttämään säännöksiin mahdollisimman laaja kirjo esirikoksia (suosituksessa luetellaan esirikosten luokkia, kuten terrorismi ja sen rahoitus, ihmiskauppa ja siirtolaisten salakuljetus, laiton asekauppa, ympäristörikollisuus, petokset, korruptio ja verorikokset). Käytännön toteutus jätetään kuitenkin jäsenvaltioiden päätettäväksi. Suosituksessa annetaan valtioille lupa olla soveltamatta rahanpesurikosta esirikoksen tehneeseen henkilöön ja edellytetään sen varmistamista, että luonnollisiin henkilöihin kohdistetaan tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia ja oikeushenkilöihin rikos- tai siviilioikeudellista tai hallinnollista vastuuta ja seuraamuksia. Lisäksi suosituksessa kehoitetaan kriminalisoimaan aputoiminnot, kuten rikolliseen toimintaan osallistuminen tai sitä koskeva liittoutuminen tai salahanke, yritys, avunanto, edistäminen ja neuvonta, paitsi jos se on sallittua kansallisen lainsäädännön peruseriaatteiden mukaisesti.

Varsovan yleissopimus on kattavin rahanpesun torjuntaa koskeva kansainvälinen yleissopimus (se sisältää määräyksiä, jotka liittyvät paitsi rahanpesun kriminalisointiin myös varojen jäädyttämiseen ja menetetyksi tuomitsemiseen sekä kansainväliseen yhteistyöhön). Varsovan yleissopimuksessa sopimuspuolia kehoitetaan antamaan säädöksiä, joilla helpotetaan rahanpesun torjuntaa, tutkintaa ja syytteen asettamista sekä rikosten tuottaman hyödyn ja rikosentekovälineiden jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista. Tässä yleissopimuksessa mennään monessa suhteessa pidemmälle kuin FATF:n suosituksessa, koska sillä ei ole merkitystä, kuuluuko esirikos sen valtion rikosoikeudelliseen toimivaltaan, jossa rahanpesurikos tehtiin. Tämä antaa valtioille mahdollisuuden soveltaa alempaa rikollisen toiminnan kynnystä ja edellyttää niiden varmistavan, että rahanpesusta annettavan tuomion edellytys ei ole aiemmin tai samanaikaisesti annettu tuomio esirikoksesta ja esirikoksen täsmällinen toteaminen.

Varsovan yleissopimuksen on allekirjoittanut 26 EU:n jäsenvaltiota, joista vain 17 on toistaiseksi ratifioinut sen. EU on allekirjoittanut sopimuksen mutta se ei ole vielä ratifioinut sitä. Tämä direktiiviehdotus olisi tärkeä askel, jolla EU:ssa edetään kohti Varsovan yleissopimuksen ratifiointia.

Ehdotuksen tavoitteena on panna täytäntöön edellä mainitut kansainväliset vaatimukset. Joillakin alueilla ehdotuksessa ylitetään nämä vaatimukset: siinä vahvistetaan enimmäisseuraamusten vähimmäistaso ja kriminalisoidaan ns. itsepesu. Näissä tapauksissa

⁶ Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastainen toimintaryhmä (FATF) on tärkein kansainvälinen normien asettaja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alalla. Euroopan komissio ja 15 EU:n jäsenvaltiota ovat FATF:n jäseniä, ja loput 13 jäsenvaltiota kuuluvat rahanpesun vastaisia toimenpiteitä arvioivaan asiantuntijakomiteaan (Moneyval-komitea). Moneyval arvioi itse ja yhdessä muiden tahojen kanssa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimenpiteiden toteuttamista Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa.

rikollisen toiminnan tuottamien varojen pesusta vastaava henkilö on syyllistynyt myös taustalla olevaan esirikokseen, vaikka itsepesu rajoittuu varojen muuntamiseen tai siirtämiseen taikka niiden laittoman alkuperän salaamiseen tai peittämiseen. FATF:n laatimassa ja Varsovan yleissopimukseen sisältyvässä esirikosten luettelossa olevien yleisten rikosluokkien lisäksi tässä ehdotuksessa oleva luettelo kattaa kyberrikollisuuden ja rikokset, joiden osalta EU:n lainsäädännössä on määritetty esirikokset. Tässä ehdotuksessa on viittaukset asianomaisiin EU:n säädöksiin.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämä ehdotus on osa maailmanlaajuisia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa. Siinä täytäntöönpannaan FATF:n suositus 3 ja asianomaiset kansainväliset yleissopimukset. FATF on hallitustenvälinen elin, joka määrittelee ja edistää kansainvälisten normien täytäntöönpanoa tällä alalla. Se on myös osa laajempia EU-tason toimia, joilla torjutaan rahanpesua ja terrorismin rahoitusta tehostamalla rikollisjärjestöihin ja terrorismin rahoittajiin kohdistettuja rankaisutoimia.

Huhtikuussa 2015⁷ hyväksytyssä Euroopan turvallisuusagendassa kehoitetaan toteuttamaan lisätoimia terrorismin rahoituksen ja rahanpesun alalla. Euroopan turvallisuusagendassa todetaan, että ”järjestäytynyt rikollisuus tavoittelee ensisijaisesti voittoa” ja kehoitetaan lisäämään lainvalvontaelinten valmiuksia puuttua järjestäytyneen rikollisuuden rahoitukseen. Turvallisuusagendassa korostetaan, että ”kansainväliset rikollisverkostot käyttävät laillisia yritysrakenteita voittojensa alkuperän peittämiseen. Siksi tarvitaan toimia, joilla estetään järjestäytyneen rikollisuuden soluttautuminen lailliseen talouteen”. Euroopan turvallisuusagendassa pyritään myös puuttumaan terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden välisiin yhteyksiin ja painotetaan, että järjestäytynyt rikollisuus myös ruokkii terrorismia muun muassa toimittamalla aseita, tarjoamalla huumekaupasta peräisin olevaa rahoitusta ja soluttautumalla rahoitusmarkkinoille.

Komissio esitti 2. helmikuuta 2016 toimintasuunnitelman, jolla tehostetaan entisestään terrorismin rahoituksen torjuntaa. Yksi toimintasuunnitelmaan kuuluvista keskeisistä toimista on mahdollinen ehdotus direktiiviksi, jolla otetaan käyttöön rahanpesurikoksen määrittelyä koskevat vähimmäissäännöt (joita sovelletaan terrorismirikoksiin ja muihin vakaviin rikoksiin) ja lähennetään seuraamusten tasoa. Lähtökohta on, että terroristit rahoittavat toimintaansa usein rikosten tuotolla ja käyttävät näissä toimissa rahanpesujärjestelyjä. Rahanpesun kriminalisointi edistäisi tämän vuoksi terrorismin rahoituksen torjuntaa.

Korruption torjunnasta ja jatkotoimenpiteistä CRIM-erityisvaliokunnan päätöslauselman johdosta 25. lokakuuta 2016 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa (2015/2110(INI))⁸ muistutetaan, että osallistuminen rikollisjärjestöjen toimintaan voi olla yhteydessä terrorismirikoksiin, ja kehoitetaan tiukentamaan järjestäytyneen rikollisuuden ja rahanpesun torjuntaa koskevaa EU-lainsäädäntöä, jotta terrorismin torjunta on tehokasta.

Tällä ehdotuksella myös tehostetaan käytössä olevia toimenpiteitä, joilla pyritään havaitsemaan, torjumaan ja ehkäisemään rahoitusjärjestelmän väärinkäyttöä rahanpesua ja terrorismin rahoittamista varten. Niihin kuuluu erityisesti neljäs rahanpesudirektiivi⁹, jossa vahvistettavilla säännöillä pyritään estämään rahoitusjärjestelmän väärinkäyttö rahanpesuun ja

⁷ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

⁸ Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. lokakuuta 2013 järjestäytyneestä rikollisuudesta, korruptiosta ja rahanpesusta: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi (2013/2107(INI)).

⁹ Rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen annettu direktiivi 2015/849/EU (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

terrorismin rahoittamiseen, sekä varainsiirtoja koskeva asetus¹⁰. Määräaika neljännen rahanpesudirektiivin ja asetuksen (EU) N:o 2015/847 saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on aikaistettu 1. päivään tammikuuta 2017. Neljänteen rahanpesudirektiiviin ehdotettiin 5. heinäkuuta 2016¹¹ useita tarkistuksia rahanpesua ehkäisevän järjestelmän vahvistamiseksi. Erityisesti pyritään puuttumaan kehityksessä oleviin riskeihin ja parantamaan toimivaltaisten viranomaisten valmiuksia hankkia ja vaihtaa tietoja.

Nämä oikeudelliset välineet auttavat ehkäisemään rahanpesua ja helpottavat rahanpesurikosten tutkintaa. Niissä ei kuitenkaan käsitellä tämän aloitteen teemaa, joka on rahanpesurikoksen yhtenäisen määritelmän puuttuminen ja erot tästä rikoksesta määrättävien seuraamusten tyypissä ja tasossa unionin alueella. Sen jälkeen kun lainsäätäjät ovat hyväksyneet ehdotetun direktiivin, komissio arvioi, onko tarpeen tarkistaa neljättä rahanpesudirektiiviä ja yhdenmukaistaa rikollisen toiminnan määritelmä vastaamaan tämän direktiivin säännöksiä.

Lisäksi tässä ehdotuksessa vahvistetaan ja täydennetään rikosoikeudellista kehystä, joka koskee terroristiryhmiin liittyviä rikoksia. Tämä koskee erityisesti ehdotusta terrorismin torjumista koskevaksi direktiiviksi¹², jossa vahvistetaan terrorismin rahoittamisrikoksen määritelmä, joka kattaa terrorismirikosten lisäksi myös terrorismiin liittyvät rikokset, kuten värväyksen, koulutuksen ja propagandan levittämisen.

Tässä ehdotuksessa tehostetaan myös järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa. Ehdotuksella täydennetään direktiiviä 2014/42/EU¹³, jolla pyritään luomaan yhteiset vähimmäissäännöt rikoshyödyn tunnistamiselle, jäljittämiseksi ja menetetyksi tuomitsemiseksi kaikkialla unionissa, ja neuvoston puitepäättöstä 2008/841/YOS¹⁴, jossa kriminalisoidaan järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen sekä ryöstöntapainen kiristys.

Lisäksi tällä ehdotuksella on tarkoitus täydentää EU:n säädöksiä, joissa jäsenvaltioiden edellytetään kriminalisoivan joitakin rahanpesun muotoja. Tämä ehdotus korvaa osittain neuvoston puitepäättöksen 2001/500/YOS¹⁵ niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä ehdotus sitoo. Kyseisen puitepäättöksen tarkoituksena on lähentää menetetyksi tuomitsemista ja rahanpesun tiettyjä muotoja koskevia kansallisia sääntöjä, jotka jäsenvaltioiden oli annettava rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista koskevan Euroopan neuvoston vuoden 1990 yleissopimuksen mukaisesti.

• **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotettu direktiivi noudattaa unionin politiikan tavoitteita, joista voidaan mainita erityisesti seuraavat:

¹⁰ Varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja asetuksen (EY) N:o 1781/2006 kumoamisesta annettu asetus (EU) N:o 2015/847 (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 1).

¹¹ COM(2016) 450 final, 5.7.2016.

¹² COM(2015) 625 final, 2.12.2015.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (EUVL L 127, 29.4.2014, s. 39)

¹⁴ Neuvoston puitepäättös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

¹⁵ Neuvoston puitepäättös 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikosentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1).

- Euroopan unionin taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten torjunta. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyssä Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevaan yleissopimukseen liittyvässä toisessa pöytäkirjassa edellytetään, että jäsenvaltiot kriminalisoivat unionin taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten tuottaman hyödyn pesun. Tällaisia rikoksia ovat muun muassa petokset ja lahjonta, sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevassa yleissopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa. Komissio antoi heinäkuussa 2012¹⁶ ehdotuksen direktiiviksi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin. Sillä on tarkoitus korvata yleissopimus ja sen pöytäkirjat osallistuvissa jäsenvaltioissa. Direktiiviehdotuksessa säädetään uusista rikosnimikkeistä, jotka vaikuttavat unionin taloudellisiin etuihin, ja edellytetään, että kyseisten rikosten tuottamaan hyötyyn liittyvä rahanpesu olisi kriminalisoitava. Tämä ehdotus ei rajoita kyseisten rahanpesua koskevien rikoslainsäädännön sääntöjen soveltamista.
- Huumausainekaupan sekä huumausaineiden kulutuksen ja saatavuuden vastainen toiminta, sellaisena kuin se esitetään EU:n huumausainestrategiassa vuosille 2013–2020¹⁷.
- Rikollisen toiminnan torjunta (esim. luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laiton kauppa). Komission vuonna 2016 antamassa tiedonannossa *EU:n toimintasuunnitelma luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupan torjumiseksi*¹⁸ jäsenvaltioita kehoitetaan tarkistamaan kansallista rahanpesulainsäädäntöä sen varmistamiseksi, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan liittyviä rikoksia voidaan käsitellä esirikoksina.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 83 artiklan 1 kohta, jossa rahanpesun todetaan kuuluvan niihin rikollisuuden aloihin, jotka ovat luonteeltaan rajatylittäviä. Kyseisen artiklan nojalla Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää rahanpesun määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä.

• Eriytetty yhdentyminen

Voimassa olevaa rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta annettua neuvoston puitepääöstä 2001/500/YOS sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa.

SEU- ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat päättää osallistua tämän ehdotuksen hyväksymiseen. Ne voivat päättää osallistumisestaan myös ehdotuksen hyväksymisen jälkeen.

¹⁶ COM(2012) 363 final, 11.6.2012.

¹⁷ EU:n huumausainestrategia (2013–2020) (EUVL C 402, 29.12.2012, s. 1).

¹⁸ COM(2016) 87 final, 26.2.2016.

Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan N:o 22 mukaisesti Tanska ei osallistu neuvostossa sellaisten toimenpiteiden hyväksymiseen, joita ehdotetaan SEUT-sopimuksen V osaston nojalla (lukuun ottamatta ”toimenpiteitä, joilla määritetään ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, tai yhtenäistä viisumin kaavaa koskevia toimenpiteitä”). Niinpä Tanska ei tällä hetkellä voimassa olevien säännösten mukaisesti osallistu tämän ehdotuksen hyväksymiseen eikä säädös sido sitä.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Rikolliset ja terrorismin rahoittajat voivat helposti siirtää varojaan yli rajojen salatakseen niiden laittoman alkuperän. Rikollisjärjestöt ja terroristiverkostot toimivat useissa eri jäsenvaltioissa. Rikoksen tuottamaan hyötyyn liittyvää rahanpesua esiintyy laajasti Euroopan laillisessa taloudessa. Järjestäytyneen rikollisuuden investoinneista on löydetty näyttöä lähes kaikista EU:n jäsenvaltioista¹⁹.

Järjestäytyneet rikollisryhmät kätkevät ja sijoittavat yhä useammin varojaan uudelleen muihin jäsenvaltioihin kuin siihen, jossa varat tuottanut rikos tehtiin²⁰. Tämän vuoksi toimivaltaiten viranomaisten on paljon monimutkaisempaa torjua rajatylittävää vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta koko EU:n alueella. Tämä vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan vääristämällä kilpailua laillisesti toimivien yritysten kanssa ja murentamalla luottamusta rahoitusjärjestelmään.

Rahanpesun rajatylittävän ulottuvuuden joutuvat kokemaan viranomaiset ja alan toimijat, jotka käsittelevät rahanpesutapauksia päivittäisessä työssään. EU:n jäsenvaltioissa olevat rahanpesun selvittelykeskukset, jotka vastaavat niiden liiketoimien analysoinnista, joilla epäillään olevan yhteyksiä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, ja analyysien tulosten toimittamisesta toimivaltaisille viranomaisille, tekevät säännöllisesti yhteistyötä voidakseen täyttää tehtävänsä. Yhteistyön laajuudesta on osoituksena rahanpesun selvittelykeskusten tiedonvaihtoverkoston (FIU.NET) kautta välitettyjen tieto- ja yhteistyöpyyntöjen määrä: vuonna 2014 tietoja vaihdettiin 12 076 kertaa. Määrä kasvoi 17 149:ään vuonna 2015²¹. Epäilyttäviä liiketoimia koskevien ilmoitusten, joihin liittyy muita jäsenvaltioita, osuus vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain. Useimmilla jäsenvaltioilla ei ole antaa tarkkoja tietoja, mutta monet niistä ovat arvioineet epäilyttäviä liiketoimia koskevien ilmoitusten, joissa on rajatylittäviä tekijöitä, osuuden olevan 30–50 prosenttia kaikista toimivaltaisille viranomaisille toimitetuista epäilyttäviä liiketoimia koskevista ilmoituksista²².

Rahanpesua koskeva rikostutkinta, joka koskee useita EU:n jäsenvaltioita, on yleistä. Yhdessä jäsenvaltiossa laadittujen arvioiden mukaan 10–15 prosenttia tapauksista liittyy rajatylittävään rikollisuuteen. Kahdessa jäsenvaltiossa tämä arvio on 20 prosenttia ja parissa muussa 70 prosenttia. Viisi jäsenvaltiota arvioi, että rahanpesua koskevista tutkintatapauksista 38–50 prosentissa on rajatylittäviä tekijöitä. Yksi jäsenvaltio on ilmoittanut, että noin 50 prosenttia esirikoksista tehdään ulkomailla²³.

Rahanpesun rajatylittävä ulottuvuus ja tarve puuttua tähän ilmiöön jäsenvaltioiden oikeudellisella yhteistyöllä voidaan perustella jäsenvaltioiden ja Eurojustissa toimivien

¹⁹ From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe, Final report of Project OCP – Organised Crime Portfolio, maaliskuu 2015.

²⁰ Sama kuin edellä.

²¹ Lähde: Europol.

²² Jäsenvaltioiden kuulemismenettelyn aikana toimittamat vastaukset.

²³ Sama kuin edellä.

yhteyssyyttäjiä rekisteröimien tapausten lukumäärällä. Eurojustissa kirjattiin vuoden 2012 alusta vuoden 2015 heinäkuuhun 724 rahanpesutapausta. Rahanpesutapauksia oli 193 vuonna 2013 ja 286 vuonna 2015. Eurojust rekisteröi 212 tapausta vuoden 2016 tammikuun 1. päivän ja syyskuun 30. päivän välisenä aikana. Eurojust järjesti tammi-huhtikuussa 2015 160 koordinoitukokousta, joista joka kahdeksas (12,5 prosenttia) liittyi rahanpesuun. Tämä osuus kaksinkertaistui vuodesta 2014. Rahanpesun osuus kasvaa koko ajan Eurojustin käsittelemien rikosasioiden joukossa.

Jos EU:n tasolla ei ryhdytä toimiin, rahanpesuun liittyvät ongelmat lisääntyvät todennäköisesti merkittävästi tulevina vuosina. Oikeus- ja lainvalvontaviranomaisilla olisi jatkossakin ongelmia käsiteltäessä monimutkaisempia rahanpesutapauksia. Tämä antaisi rikollisille mahdollisuuden etsiä itselleen edullisinta EU:n lainkäyttöaluetta, jonka rahanpesun vastaisessa lainsäädännössä ei puututa tiettyihin rikollisen toiminnan muotoihin tai puututaan tehottomasti ja suppeasti. Rahanpesutoiminnan jatkuminen aiheuttaa ajan mittaan suuret yhteiskunnalliset kustannukset pitkittyneen rikollisen toiminnan ja menetettyjen verotulojen vuoksi. Se voi myös edistää terroristiryhmien rahoituksen jatkamista.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotettu uusi direktiivi rajoittuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siihen, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista kansainvälisten velvoitteiden ja normien täytäntöönpanemiseksi (erityisesti rahanpesun kriminalisointi FATF:n suositusten ja Varsovan yleissopimuksen mukaisesti). Kyseisessä yleissopimuksessa mennään pidemmälle kuin FATF:n suosituksessa, koska sillä ei ole merkitystä, kuuluuko esirikos sen valtion rikosoikeudelliseen toimivaltaan, jossa rahanpesurikos tapahtui. Valtioiden edellytetään varmistavan, että rahanpesusta annettavan tuomion edellytys ei ole aiemmin tai samanaikaisesti annettu tuomio esirikoksesta ja esirikoksen täsmällinen toteaminen.

Ehdotuksessa näitä velvoitteita tarvittaessa laajennetaan (esimerkiksi kriminalisoimalla itsepesu – rajoittuen tosin muuntamiseen, siirtämiseen ja laittoman alkuperän salaamiseen ja peittämiseen – ja vahvistamalla enimmäisseuraamusten vähimmäistaso), jotta voidaan parantaa rajatylittävää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa ja estää rikollisia käyttämästä kansallisten lainsäädäntöjen välisiä eroja hyväkseen. Tässä ehdotuksessa vahvistettu esirikosten luettelo perustuu myös FATF:n suositukseen ja Varsovan yleissopimuksen liitteeseen sisältyviin esirikosten luokkiin kahta poikkeusta lukuun ottamatta: tässä ehdotuksessa esirikoksiin kuuluvat myös kyberrikollisuus ja kavallukset.

Ehdotuksessa määritellään rahanpesurikokset siten, että määritelmät kattaisivat kaiken kyseeseen tulevan toiminnan rajoittuen samalla siihen, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista.

- **Toimintatavan valinta**

SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan mukaisesti rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä vakavan, ulottuvuudeltaan rajatylittävän rikollisuuden, kuten rahanpesun, alalla voidaan säätää ainoastaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Voimassa olevan lainsäädännön jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Rahanpesun kriminalisointia koskevien voimassa olevien säännösten jälkiarviointia ei ole suoritettu (puitepäättöksen 2001/500/YOS 1 artiklan b kohta ja 2 artikla).

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio on ottanut huomioon ulkopuolisen konsultin vuonna 2013 tekemän tutkimuksen tulokset. Selvityksessä arvioitiin muun muassa sitä, ovatko jäsenvaltiot noudattaneet FATF:n suosituksia, mukaan lukien rahanpesun kriminalisointia koskeva suositus. Suurin osa vuonna 2013 järjestettyyn verkkokyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että EU:n laajuinen rahanpesun määritelmä olisi Toimiva keino puuttua rahanpesun rajatylittäviin näkökohtiin. Selvityksestä kävi myös ilmi, että esirikosten käsitteiden yhdenmukaistamista kannatetaan yleisesti, koska jäsenvaltioiden erilaiset käytännöt antavat rikollisille mahdollisuuden rahanpesuun niillä lainkäyttöalueilla, joilla torjuntatoimien arvellaan olevan heikoimmat. Tämä aiheuttaa käytännön ongelmia toimivaltaisille viranomaisille rajatylittävissä toiminnoissa. Selvityksestä kävi myös ilmi, että sidosryhmät tukevat yleisesti itsepesun kriminalisoinnin yhdenmukaistamista EU-tason toimenpiteellä.

Komissio kuuli lokakuussa 2016 jäsenvaltioita rahanpesun kriminalisointia koskevista voimassa olevista kansallisista säännöksistä pyytämällä kutakin jäsenvaltiolta toimittamaan ajantasaiset tiedot. Tämän kuulemisen tuloksia tarkasteltiin jäsenvaltioiden kanssa järjestetyssä kokouksessa marraskuussa 2016. Tuolloin keskusteltiin erilaisista lähestymistavoista, jotka liittyvät muun muassa esirikoksiin, aiempaa tuomiota koskevaan vaatimukseen tai esirikoksen toteamiseen, itsepesun kriminalisointiin ja seuraamusten tasoon.

Etenemissuunnitelmassa esitetystä marraskuussa 2016 komissio kuuli myös oikeudellisten yhdistysten edustajien näkemyksiä komission direktiiviehdotuksesta. Yleisesti ottaen sidosryhmät korostivat, että on tarpeen yhdenmukaistaa rahanpesuun liittyvien rikosten ja seuraamusten määritelmät, jotta rahanpesua voidaan torjua EU:ssa kattavasti ja tuloksellisesti. Sidosryhmien edustajat kertoivat, että useissa tapauksissa erilaiset määritelmät ovat vaikeuttaneet rajatylittävää yhteistyötä rahanpesurikosten syytteen esittämisen osalta. Poistamalla rahanpesurikoksen määritelmien suurimmat erot voitaisiin parantaa lainvalvontaviranomaisten välistä rajatylittävää tietojenvaihtoa ja yhteistyötä. Rahanpesurikoksista määrättävien seuraamusten tason yhdenmukaistaminen tehostaisi myös lainvalvontaa ja rikosten ehkäisemistä EU:n alueella.

Komissio on kuullut myös EU:n virastoja, joiden tehtävänä on tukea poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä.

Huomioon on otettu myös muita tietoja, kuten Eurostatin laatima päivitetty raportti rahanpesusta sekä ECOLEF-hankkeen²⁴ tuottamat havainnot. Komissio on myös tukeutunut näiden järjestöjen muihin asiaa koskeviin raportteihin, kuten Moneyval-komitean vuonna 2015 julkaisemaan tyyppiselvitykseen rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesusta²⁵.

- **Vaikutustenarviointi**

Kun otetaan huomioon, että direktiiviehdotukseen sisällytetään pääasiassa kansainvälisiä velvoitteita ja normeja, tämä ehdotus esitetään poikkeuksellisesti ilman vaikutustenarviointia.

Tämä ehdotus kuitenkin perustuu tietoihin, jotka on saatu edellä kuvatuista ulkoisista tutkimuksista ja arvioinneista, ja useiden sidosryhmien kuulemisista.

²⁴ Unger, B (ym.), ECOLEF-hankkeen (The Economic and Legal Effectiveness of Anti Money Laundering and Combating Terrorist Financing Policy) loppuraportti: *The economic and legal effectiveness of Anti-Money Laundering and Combating Terrorist Financing policy*, helmikuu 2013.

²⁵ Tyyppiselvitys järjestäytyneen rikollisuuden tuottaman hyödyn rahanpesusta (*Typologies report on laundering the proceeds of organised crime*) Moneyval-komitea, huhtikuu 2015.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella on harkittu useita lähestymistapoja:

1) muut kuin lainsäädäntötoimet EU:n tasolla tai kansallisella tasolla, mukaan lukien suuntaviivat, parhaiden käytäntöjen vaihto, koulutus ja esirikoksia koskevien vastaavuustaulukoiden kehittäminen;

2) ehdotuksen rajaaminen FATF:n suosituksiin ja rahanpesua koskevan EU:n määritelmän muokkaaminen kansainvälisten normien mukaisesti, samalla kun jäsenvaltioille jätetään laaja harkintavalta muilla osa-alueilla;

3.1) ehdotus, jolla Varsovan yleissopimuksen määräykset saatetaan osaksi lainsäädäntöä ja jolla lievennetään vaatimuksia, jotka koskevat rahanpesurikoksen taustalla olevan esirikoksen todistamista;

3.2) ehdotus, jolla Varsovan yleissopimuksen määräykset saatetaan osaksi lainsäädäntöä, mutta joillakin osa-alueilla mennään kansainvälisiä velvoitteita pidemmälle sisällyttämällä säännöksiin esirikosten määritelmä, kriminalisoimalla itsepesu ja määräämällä seuraamusten vähimmäis- ja/tai enimmäistasot;

4) ehdotus, jossa määritellään rahanpesurikoksen edellytykset ja tunnusmerkit (mukaan lukien määritelmät varojen muuntamiselle/siirrolle sekä rikoksen tuottaman hyödyn salaamiselle, hankinnalle, hallussapidolle ja käytölle) sekä omaksutaan kaikki rikokset käsittävä lähestymistapa ja kriminalisoidaan tuottamuksellinen rahanpesu.

Kerätyn näytön ja edellä kuvattujen aikaisempien arviointien perusteella komissio päätti valita lähestymistavan, jossa ehdotetaan vähimmäistason yhdenmukaistamista Varsovan yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Kansainvälisiä velvoitteita pidemmälle mennään ainoastaan niillä aloilla, joilla toimista on osoitettavissa hyötyä rajatylittävän yhteistyön alalla. Samalla kunnioitetaan kansallisia perinteitä ja oikeuskäytäntöjä ja varmistetaan johdonmukaisuus EU:n lainsäädännön kanssa varmistamalla, että rahanpesun esirikoksiksi katsotaan kaikki EU:n säädöksissä määritellyt rikokset.

- **Säätelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotuksen tavoitteena on sisällyttää kansainväliset velvoitteet ja normit EU:n oikeusjärjestykseen ja saattaa oikeudellinen kehys ajan tasalle, jotta rahanpesun rajatylittäviä ilmiöitä voitaisiin torjua asianmukaisesti. Tämä auttaa jäsenvaltioita, kun ne saattavat näitä säännöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panevat niitä täytäntöön.

- **Perusoikeudet**

Kun rangaistavaksi säätämisestä päätetään, se pannaan täytäntöön ja sitä sovelletaan, perusoikeuksiin liittyviä velvoitteita on noudatettava täysimääräisesti. Kaikissa perusoikeuksien ja -vapauksien rajoituksissa on noudatettava perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan määräyksiä: niihin sovelletaan suhteellisuusperiaatetta, jonka mukaan niiden on vastattava tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia, ja niitä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen.

Tässä yhteydessä on otettava huomioon useita perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja -vapauksia. Ehdotettujen toimenpiteiden osalta erityisen merkityksellisiä ovat muun muassa seuraavat oikeudet: perusoikeuskirjan I osastoon kuuluvat vapautta ja turvallisuutta koskevat oikeudet (perusoikeuskirjan 6 artikla), omistusoikeus (17 artikla),

oikeus tehokkaksi oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen (47 artiklan), syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen (48 artikla), laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate (49 artikla) sekä kielto syyttää ja rangaista rikosoikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta (*ne bis in idem*, 50 artikla).

Kaikissa unionin ja sen jäsenvaltioiden toteuttamissa toimenpiteissä, jotka liittyvät tässä direktiivissä määritellyn rahanpesun kriminalisointiin sekä sen rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten määräämiseen, on noudatettava laillisuusperiaatetta ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaatetta sekä syyttömyysolettamaa ja oikeutta puolustukseen, ja niistä on suljettava pois kaikenlainen mielivalta.

Perusoikeuksien yleistä kunnioitusta ja suhteellisuusperiaatetta noudatetaan rajoittamalla rikosten määritelmät sen mukaan, mikä on ehdottoman välttämätöntä, jotta tehokkaat syytetoimet ovat mahdollisia teoista, jotka aiheuttavat erityistä vaaraa EU:n sisäiselle turvallisuudelle.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Komissio seuraa direktiivin täytäntöönpanoa niiden tietojen perusteella, joita jäsenvaltiot sille toimittavat toimenpiteistä, joita ne ovat toteuttaneet pannakseen täytäntöön direktiivin noudattamiseksi tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset.

Komissio antaa kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin täytäntöönpanon määräajasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavia toimenpiteitä tämän direktiivin noudattamiseksi.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Selittäviä asiakirjoja direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ei pidetä tarpeellisina.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

1 artikla: Kohde ja soveltamisala – Tässä säännöksessä määritellään direktiiviehdotuksen tarkoitus ja soveltamisala ja erityisesti se, että direktiivillä luodaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat rikosten ja seuraamusten määrittelyä rahanpesurikosten alalla.

2 artikla: Määritelmät – Tässä säännöksessä määritellään ”varat” (rahanpesurikosten osalta; ks. 3 artikla) EU:n säännösten²⁶ mukaisesti ja ”oikeushenkilöt” (liittyen velvoitteeseen määrittää oikeushenkilöiden vastuu; ks. 6 artikla).

²⁶

Sama kuin rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 85) 3 artiklan 3 kohta.

Jäsenvaltioille annetaan kuitenkin mahdollisuus ylläpitää erilaisia lähestymistapoja rahanpesun esirikosten osalta (valittavana ovat kaikki rikokset käsittävä lähestymistapa, esirikosten luettelo ja luettelo rikoksista, joista on säädetty vähimmäisrangaistus). Tässä artikkelissa kuitenkin määritellään ne ”rikollisen toiminnan”, muodot, jotka ovat rahanpesun esirikoksia. Tässä artikkelissa lueteltujen rikollisten toimien, jotka tuottavat rahanpesun kohteena olevat varat, kirjo on linjassa FATF:n suosituksen 3 kanssa. Kyseisessä suosituksessa edellytetään, että rikokset on valittava määrättyjen rikosluokkien luettelosta riippumatta siitä, mikä lähestymistapa on valittu esirikosten kuvaamista varten. Tässä säännöksessä oleva luettelo on myös linjassa rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoitusta koskevan Euroopan neuvoston vuoden 2005 yleissopimuksen (CETS nro 198) 9 artiklan 4 kohdan kanssa. Kyseisessä kohdassa yleissopimuksen sopimuspuolet velvoitetaan soveltamaan rahanpesurikoksia yleissopimuksen lisäyksessä oleviin esirikosten luokkiin. FATF:n nimeämät luokat ja yleissopimuksen lisäyksessä olevat luokat vastaavat yhtä poikkeusta lukuun ottamatta tämän ehdotuksen 2 artikkelissa lueteltuja rikollisen toiminnan tyypejä: tässä artikkelissa myös kyberrikollisuus luetaan esirikoksiin, kuten jäljempänä selostetaan.

FATF:n suosituksissa ja vuoden 2005 yleissopimuksessa nämä luokat kuitenkin vain luetellaan ilman määritelmiä. Tämä jättää paljon liikkumavaraa kansallisille eroille esirikosten luetteloissa. Tämä johtaa joissakin jäsenvaltioissa siihen, että kansallisiin säännöksiin sisällytetään varsin vähäinen määrä esirikoksia. Jäsenvaltioiden keskuudessa ei ole myöskään laajaa yhteisymmärrystä siitä, mitkä taustalla olevat rikolliset toimet tuottavat rahanpesun kohteena olevat varat.

Europolin kuulemisen perusteella eri näkemykset siitä, mitkä rikokset voivat johtaa rahanpesuun, vaikeuttavat rahanpesuun liittyvien liiketoimien estämistä. Myös syytteiden nostaminen ja tosiseikkojen selvittäminen rajatylittävissä rahanpesutapauksissa on vaikeaa. Vastaavasti Eurojustin edustajat totesivat kuulemismenettelyn aikana, että jäsenvaltioilla on ongelmia rajatylittävien rahanpesutapausten tutkinnassa ja syytteenpanossa, koska tämäntyyppiset rikokset ovat luonteeltaan aputoimintoja. Myös muut sidosryhmät ovat ilmoittaneet, että esirikosten erilainen määrittely luo esteitä rajatylittävälle yhteistyölle. Kun jäsenvaltioita pyydetään tekemään yhteistyötä rahanpesutapausten tutkinnassa tai niihin liittyvissä syytetoimissa, ne usein edellyttävät, että taustalla oleva esirikos katsottaisiin esirikokseksi myös niiden omalla lainkäyttöalueella, jos se olisi tehty asianomaisessa jäsenvaltiossa. Tämän vuoksi yhteistyö ei ole aina mahdollista, ja rikolliset onnistuvat rikoksen tuottaman hyödyn pesussa.

Aina kun EU:n säännöstössä on voimassa olevaa lainsäädäntöä, jossa määritellään jokin esirikos, tähän säädökseen sisällytetään viittaus EU:n säädökseen sen varmistamiseksi, että kaikki rikokset, sellaisina kuin ne on määritelty asianomaisessa EU:n säädöksessä, voidaan katsoa rahanpesuksi. Näin voidaan osaltaan vähentää lainsäädännön eroja ja edistää laajempaa yhteisymmärrystä.

Lisäksi on tarpeen puuttua kyberrikollisuuden ja tietojärjestelmiä vastaan tehtyjen hyökkäysten aiheuttamaan uhkaan, erityisesti järjestäytyneeseen rikollisuuteen yhteydessä oleviin hyökkäyksiin. Tietokonerikollisuus on ainoa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artiklan mainittu rikos, jota ei ole lueteltu FATF:n nimeämissä eikä Varsovan yleissopimuksessa nimetyissä rikosluokissa. Tietokonerikollisuuden taloudellisia vaikutuksia ja sen tuottaman hyödyn määrää on vaikea arvioida, koska luotettavia tietoja ja tutkimustuloksia ei ole. Käsittelyssä olleet tapaukset kuitenkin osoittavat, että kyberrikollisuuden tuotot pestään käyttämällä kehittyneitä järjestelmiä, joihin kuuluu sekä

perinteisiä että uusia maksutapoja²⁷. Jotta voidaan pienentää monien kyberrikosten taustalla olevaa taloudellista kannustinta, tässä säännöksessä vahvistetaan kyberrikosten (mukaan lukien kaikki direktiivissä 2013/40/EU²⁸ luetellut rikokset) olevan rahanpesun esirikoksia.

3 artikla: Rahanpesurikokset – Tässä säännöksessä määritellään, mitkä rikokset olisi katsottava jäsenvaltioissa rahanpesurikoksiksi.

Säännöksessä pannaan täytäntöön Varsovan yleissopimuksen 9 artiklan 1 kohta määrittelemällä rahanpesurikosten olennaiset tunnusmerkit eli rikollisesta toiminnasta saatujen varojen muuntaminen tai siirtäminen, jonka tarkoituksena on salata tai peittää niiden laiton alkuperä (1 kohdan a alakohta), sekä varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, niistä määräämisen, niiden liikkeen, niitä koskevien oikeuksien tai niiden omistajan salaaminen tai peittäminen (1 kohdan b alakohta).

Lisäksi tässä säännöksessä mennään FATF:n suositusta ja Varsovan yleissopimusta pidemmälle siten, että rikollisesta toiminnasta saatujen varojen hankkimisen, hallussa pitämisen ja käytön kriminalisoinnista tehdään pakollista. Varsovan yleissopimuksessa se on ainoastaan mahdollisuus, johon sovelletaan kunkin maan perustuslain periaatteita ja oikeusjärjestelmän peruskäsitteitä. Useimmissa jäsenvaltioissa pelkkää rikoksen tuottaman hyödyn hallussapitoa ei pidetä rahanpesuna²⁹. Ehdotuksessa otetaan huomioon jäsenvaltioiden erilaiset oikeudelliset perinteet antamalla mahdollisuus sulkea itsepesu tämäntyyppisen rahanpesun ulkopuolelle (ks. jäljempänä 3 artiklan 3 kohta).

Kolme rahanpesun tyyppiä (muuntaminen tai siirtäminen; laittoman alkuperän salaaminen tai peittäminen; hankinta, hallussapito tai käyttö) olisi Varsovan yleissopimuksen mukaisesti kriminalisoitava, kun ne on tehty tahallisesti. Tuottamuksellisuutta ei ole sisällytetty säännöksiin. Varsovan yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa sopimuspuolille jätetään kriminalisoinnissa harkintavaltaa, kun a) rikoksenteijä epäili, että varat ovat rikoksen tuottamaa hyötyä; ja b) rikoksenteijän olisi pitänyt tietää, että varat olivat rikoksen tuottamaa hyötyä. Jäsenvaltioissa sovelletaan erilaisia lähestymistapoja tuottamukselliseen rahanpesuun. Tämä johtuu eroista kansallisissa oikeudellisissa perinteissä, jotka koskevat rikoksen subjektiivisen tunnusmerkistön täyttymistä. Näiden erojen ei ole kuitenkaan katsottu merkittävästi haittaavan rajatylittävää yhteistyötä. Koska tässä direktiivissä säädetään vain vähimmäissäännöistä, jäsenvaltiot voivat kriminalisoida myös tuottamuksellisen rahanpesun.

Lisäksi tämän artiklan 2 kohdan mukaan sillä ei ole edellä kuvattujen rahanpesurikosten rangaistavuuden osalta merkitystä, onko taustalla olevasta rikollisesta toiminnasta annettu aiemmin tai samanaikaisesti tuomio. Myöskään sillä ei ole merkitystä, voidaanko varat tuottaneeseen rikolliseen toimintaan syyllistynyt taho tai kyseisen rikollisen toiminnan muut olosuhteet tarkasti määrittää. Tällä säännöksellä pannaan täytäntöön Varsovan yleissopimuksen 9 artiklan 5 ja 6 kohta varmistamalla, että rahanpesu kriminalisoidaan myös silloin kun esirikoksesta ei ole annettu tuomiota aiemmin tai samanaikaisesti. Kriminalisoinnin edellytyksenä ei myöskään ole, että todetaan täsmällisesti, mistä rikoksesta varat ovat peräisin.

²⁷ Moneyval Research report, *Criminal money flows on the Internet: methods, trends and multi-stakeholder counteraction*, maaliskuu 2012.

²⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäätöksen 2005/222/YOS korvaamisesta (EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8).

²⁹ Unger, B. (ym.), ECOLEF-hankkeen loppuraportti, *The economic and legal effectiveness of Anti-Money Laundering and Combatting Terrorist Financing policy*, helmikuu 2013, s.16.

Eurojust ja muut sidosryhmät ovat ilmoittaneet, että vaatimus esirikosten täsmällisestä toteamisesta on huomattava este, joka voi tehdä rajatylittävän rahanpesun torjunnasta erityisen vaikeaa. Europolin mukaan suurin osa lainvalvontaviranomaisista joutuu osoittamaan esirikoksen olemassaolon. Epäilyttävien varojen yhdistäminen tiettyyn esirikokseen on lainvalvontaviranomaisten mukaan merkittävin ongelma rahanpesua tutkittaessa: eräässä Europolin tukemassa useata lainkäyttöaluetta koskevassa tapauksessa se valtio, jonka alueella esirikos oli tehty, ei vastannut keskinäistä oikeusapua koskeviin pyyntöihin. Kaikki tähän tapaukseen osallistuneet valtiot korostivat, että suurin este oli varojen yhdistäminen tiettyyn esirikokseen.

Jopa niissä jäsenvaltioissa, joissa rahanpesutuomio voidaan antaa pelkästään todistamalla, että varoja ei ole voitu saada laillisista lähteistä, edellytetään yleensä rikollisuuden indikaattoreita tuomion tai menetetyksi tuomitseminen varmistamiseksi. Näin ollen tässä artikkelissa omaksuttu lähestymistapa on johdonmukainen sekä Varsovan yleissopimuksen että kansallisten käytäntöjen kanssa.

Lisäksi Varsovan yleissopimuksessa määrätään, että rahanpesun syytteesenpanon ei pitäisi olla tavanomaista vaikeampaa sen vuoksi, että varat tuottaneet rikolliset toimet on tehty toisessa valtiossa. Tämän ehdotuksen 2 kohdan c alakohdassa säädetään, että sillä ei ole merkitystä, onko varat tuottanut rikollinen toiminta tapahtunut toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin harkintansa mukaan soveltaa kaksoisrangaistavuuden kriteeriä, jolloin esirikoksen pitäisi olla rikos sekä siinä valtiossa, jossa se on tehty, että jäsenvaltiossa, jossa syyte rahanpesurikoksesta nostetaan (jos esirikos olisi tehty siellä).

Tässä artikkelissa edellytetään myös, että jäsenvaltiot kriminalisoivat itsepesun. Eurojust ilmoittaa, että itsepesun kriminalisoimatta jättäminen joillakin lainkäyttöalueilla voi vaikeuttaa rikoksen toteamista joissakin jäsenvaltioissa sekä ”pimeän rahan” virtojen tutkimista ja jäljittämistä. Tämän artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että itsepesun kriminalisointia koskeva velvoite rajoittuu varojen muuntamiseen tai siirtämiseen ja laittoman alkuperän salaamiseen tai peittämiseen, eikä se kata pelkkää hallussapitoa tai käyttöä. Tässä lähestymistavassa otetaan huomioon se, että joissakin jäsenvaltioissa syytteen nostaminen henkilöä vastaan pelkästä rikoksen (josta hänet on jo tuomittu) tuottaman hyödyn ottamisesta omaan käyttöön katsotaan *ne bis in idem* -periaatteen vastaiseksi. Kyseisen periaatteen mukaan henkilöä ei nimittäin voida tuomita kahdesti samasta rikollisesta menettelystä³⁰. Toisaalta silloin kun rahanpesuun liittyy varojen muuntaminen ja siirtäminen sekä niiden laittoman alkuperän salaaminen ja peittäminen rahoitusjärjestelmän kautta, nämä toimet ovat selkeästi esirikoksesta erotettavissa olevia rikoksia, jotka aiheuttavat lisää tai erityyppistä vahinkoa kuin esirikos. Tämä lähestymistapa on yhdenmukainen jäsenvaltioiden oikeuskäytännön kanssa³¹.

4 artikla: Yllytys, avunanto ja yritys – Tätä säännöstä sovelletaan kaikkiin edellä mainittuihin rikoksiin, ja siinä edellytetään, että jäsenvaltiot kriminalisoivat myös avunannon ja yllytyksen moniin edellä mainituista rikoksista sekä niitä koskevat rikosyhtymiset.

Rahanpesurikokseen liittyvä avunanto voi käsittää monenlaisia toimintoja, kuten rahanpesun helpottamista, sitä koskevaa neuvontaa tai tukevien palvelujen tarjoamista.

Tällä säännöksellä varmistetaan yhdenmukaistaminen edellä mainittuihin kansainvälisiin normeihin sisältyvien määritelmien kanssa.

³⁰ FATF:n ja Moneyval-komitean arviointiraportit ja jäsenvaltioiden kuulemiskierroksen tulokset.

³¹ Sama kuin edellä.

Lisäksi tehokkaan ehkäisevän vaikutuksen varmistamiseksi on tarpeen kriminalisoida myös yllytys eli säätää rangaistavaksi edellä mainittujen rikosten teettäminen muilla henkilöillä.

5 artikla: Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset – Tätä säännöstä sovelletaan kaikkiin rikoksiin. Sen mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Lisäksi siinä vahvistetaan enimmäisseuraamusten vähimmäistaso. Puitepäätyksessä 2001/500/YOS säädetään jo, että tietyn tyyppisestä rahanpesusta määrättävän enimmäisrangaistuksen on oltava vähintään neljä vuotta vankeutta. Myös tässä ehdotuksessa vahvistetaan ainakin vakavissa tapauksissa enimmäisrangaistukseksi vähintään neljä vuotta vankeutta. Vähimmäisseuraamusta määriteltäessä otetaan huomioon myös jäsenvaltioiden voimassa olevat säännöt.

Enimmäisrangaistuksen vähimmäistason määrittäminen EU:n tasolla helpottaa kansainvälistä poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä ja tehostaa ehkäisevää vaikutusta. Eri analyysit ovat osoittaneet, että sakot ja muut seuraamukset ovat lieviä ja syytteitä nostetaan vähän³². Tähän voi olla useita syitä, muun muassa se, että toimivaltaisilla viranomaisilla on erityisen monimutkaisissa tapauksissa käytettävissään rajalliset tiedot, resurssit ja muut valmiudet. Tilannetta kuitenkin vaikeuttavat entisestään rahanpesurikoksen kapea määritelmä, lievät seuraamukset ja todistelua haittaavat esteet. Puutteellisen lainvalvonnan lisäksi riskinä on rikosentekijöiden harjoittama oikeuspaikkakeinottelu, eli he suorittavat liiketoimet siellä missä katsovat rahanpesun torjuntatoimien olevan heikoimmat.

6 artikla: Raskauttavat seikat – Tätä säännöstä sovelletaan 3 artiklassa määriteltyihin rahanpesurikoksiin sen varmistamiseksi, että raskauttavana seikkana pidetään rikoksen tekemistä osallistumalla rikollisjärjestön toimintaan neuvoston puitepäätyksessä 2008/841/YOS³³ tarkoitetulla tavalla tai sitä, että henkilö mahdollistaa rahanpesun käyttämällä väärin ammatillista asemaansa.

7 artikla: Oikeushenkilöiden vastuu – Tätä säännöstä sovelletaan kaikkiin edellä mainittuihin rikoksiin ja siinä edellytetään, että jäsenvaltiot varmistavat oikeushenkilöiden vastuun, ilman että tällainen vastuu olisi vaihtoehtoinen luonnollisten henkilöiden vastuulle. Säännös vastaa Varsovan yleissopimuksen 10 artiklaa.

Tässä säännöksessä noudatetaan muissa EU:n säädöksissä esiintyvää vakiomuotoilua. Sillä velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 1–4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, kun rikoksen on sen hyväksi tehnyt henkilö, jolla on tietty johtava asema oikeushenkilössä. Oikeushenkilön vastuun ei edellytetä tarkoittavan pelkästään rikosoikeudellista vastuuta.

8 artikla: Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset – Tätä säännöstä sovelletaan oikeushenkilöille määrättäviin seuraamuksiin. Siinä noudatetaan muissa EU:n säädöksissä esiintyvää vakiomuotoilua.

9 artikla: Toimivalta – Tätä säännöstä sovelletaan kaikkiin edellä mainittuihin rikoksiin, ja siinä edellytetään, että oikeusviranomaisilla on toimivalta, jonka avulla ne voivat käynnistää tutkimuksia, ajaa syytetoimia ja antaa tuomion tässä direktiivissä määritellyistä rikoksista.

10 artikla: Tutkintavälineet – Tämän säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että tutkintavälineitä, joita kansallisen lainsäädännön nojalla voidaan käyttää järjestäytyneeseen

³² FATF:n ja Moneyval-komitean keskinäiset arviointikertomukset.

³³ Neuvoston puitepäätyös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

rikollisuuteen ja muihin vakaviin rikoksiin liittyvissä tapauksissa, voidaan käyttää myös rahanpesutapauksissa.

11 artikla: Puitepäättöksen 2001/500/YOS tiettyjen säännösten korvaaminen – Tämä säännös korvaa tähän direktiiviin osallistuvien jäsenvaltioiden osalta rahanpesun kriminalisointia koskevat voimassa olevat säännökset, jotka sisältyvät puitepäättöksen 2001/500/YOS 1 artiklan b alakohtaan ja 2 artiklaan .

Menetetyksi tuomitsemista koskevat säännökset, jotka sisältyvät puitepäättöksen 2001/500/YOS 1 artiklan a alakohtaan ja 3 ja 4 artiklaan, on korvattu direktiivillä 2014/42/EU.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI**rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Rahanpesu ja siihen liittyvät terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden rahoitus ovat edelleen huomattavia ongelmia unionin tasolla; ne vahingoittavat rahoitusalan luotettavuutta, vakautta ja mainetta ja uhkaavat unionin sisäistä turvallisuutta ja sisämarkkinoita. Näiden ongelmien ratkaisemiseksi ja direktiivin 2015/849/EU¹ soveltamisen vahvistamiseksi tämän direktiivin tavoitteena on rahanpesun torjunta rikosoikeudellisin keinoin, jotta voidaan parantaa rajatylittävää yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten välillä.
- (2) Yksinomaan kansallisen tason toimenpiteiden tai unioninkin tason toimenpiteiden vaikutukset olisivat erittäin rajallisia ilman kansainvälistä koordinoitua ja yhteistyötä. Rahanpesun torjumiseksi toteutettujen unionin toimenpiteiden olisi sen vuoksi oltava yhteensopivia muiden kansainvälisissä yhteyksissä toteutettujen toimenpiteiden kanssa ja vähintään yhtä tiukkoja.
- (3) Unionin toiminnassa olisi edelleen otettava erityisesti huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän, jäljempänä 'FATF', suositukset sekä muiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisten kansainvälisten elinten välineet. Asiaankuuluvat unionin säädökset olisi tarvittaessa yhdenmukaistettava rahanpesun sekä terrorismin ja joukkotuhoaseiden leviämisen rahoituksen torjuntaa koskevien normien kanssa, jotka FATF hyväksyi helmikuussa 2012, jäljempänä 'tarkistettut FATF:n suositukset'. Rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoitusta koskevan Euroopan neuvoston vuoden 2005 yleissopimuksen (CETS nro 198) allekirjoittajana unionin olisi saatettava kyseisen yleissopimuksen vaatimukset osaksi oikeusjärjestystään.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

- (4) Neuvoston puitepäättöksessä 2001/500/YOS² säädetään rahanpesun kriminalisointia koskevista vaatimuksista. Kyseinen puitepäättös ei ole kuitenkaan riittävän kattava, ja rahanpesua ei ole toistaiseksi kriminalisoitu riittävän johdonmukaisesti, jotta sitä voitaisiin tuloksellisesti torjua koko unionissa, mikä johtaa puutteelliseen lainvalvontaan ja haittaa toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä eri jäsenvaltioissa.
- (5) Rahanpesun esirikoksen muodostavat rikolliset toimet olisi määriteltävä riittävän yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä joukko rikoksia kuhunkin FATF:n nimeämään luokkaan. Jos rikosten luokista, kuten terrorismista tai ympäristörikoksista, säädetään unionin lainsäädännössä, tässä direktiivissä viitataan tällaisiin säädöksiin. Näin varmistetaan, että terrorismin rahoituksen ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan tuottaman hyödyn rahanpesu on rangaistava teko jäsenvaltioissa. Jos unionin lainsäädännössä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää muista seuraamuksista kuin rikosoikeudellisista seuraamuksista, tässä direktiivissä ei pitäisi velvoittaa jäsenvaltioita pitämään kyseisiä tapauksia esirikoksina tätä direktiiviä sovellettaessa.
- (6) Välittömiin ja välillisiin veroihin liittyvät verorikokset olisi sisällytettävä rikollisen toiminnan määritelmään tarkistettujen FATF:n suositusten mukaisesti. Koska kussakin jäsenvaltiossa voidaan nimetä eri verorikoksia rikolliseksi toiminnaksi, josta voidaan rangaista tässä direktiivissä tarkoitetuin seuraamuksin, verorikosten määritelmät voivat vaihdella kansallisessa lainsäädännössä. Verorikosten määritelmiä jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä ei kuitenkaan pyritä yhdenmukaistamaan.
- (7) Tätä direktiiviä ei pitäisi soveltaa unionin taloudellisia etuja vahingoittavista rikoksista peräisin olevia varoja koskevaan rahanpesuun, johon sovelletaan erityisiä sääntöjä, joista säädetään direktiivissä 2017/XX/EU³. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 325 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava samat toimenpiteet suojatakseen unionin taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä kuin ne toteuttavat suojatakseen omia taloudellisia etujaan petolliselta menettelyltä.
- (8) Jos rahanpesutoimet eivät rajoitu pelkästään hallussapitoon tai käyttöön vaan käsittävät myös varojen siirtämisen tai niiden laittoman alkuperän salaamisen ja peittämisen rahoitusjärjestelmän kautta ja johtavat suurempaan vahinkoon kuin esirikoksen jo tuottama vahinko, kuten rahoitusjärjestelmän luotettavuuden heikentymiseen, kyseisestä toiminnasta olisi määrättävä erillinen rangaistus. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että tällainen menettely on rangaistava myös silloin, kun siihen syyllistyy rikoksentekijä, jonka toimilla kyseiset varat on hankittu (rikoksentekijän itsensä suorittama rahanpesu eli itsepesu).
- (9) Jotta rahanpesun torjunta voisi olla tehokas väline järjestäytyntä rikollisuutta vastaan, ei pitäisi olla tarpeen yksilöidä tarkemmin varat tuottanutta rikosta saati edellyttää aiempaa tai samanaikaista tuomiota kyseisestä rikoksesta. Rahanpesuun liittyviä syytetoimia ei saisi haitata myöskään se seikka, että esirikos on tehty toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa edellyttäen, että se on rikos kyseisessä jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa. Jäsenvaltiot voivat asettaa ehdoksi sen, että

² Neuvoston puitepäättös 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2017/XX/EU, annettu xx.xx.2017, unionin taloudellisten etujen suojaamisesta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L X, xx.xx.2017, s. x).

esirikos olisi ollut rikos asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännössä, jos se olisi tehty siellä.

- (10) Tällä direktiivillä pyritään kriminalisoimaan rahanpesu, kun se on tehty tahallisesti. Aikomus ja tieto (rikoksesta) voidaan päätellä objektiivisista tosiseikoista. Koska tässä direktiivissä säädetään vähimmäissäännöistä, jäsenvaltiot voivat vapaasti toteuttaa tai ylläpitää rahanpesua koskevia tiukempia rikosoikeuden sääntöjä. Jäsenvaltiot voivat esimerkiksi säätää, että rahanpesu katsotaan rikokseksi, jos se johtuu piittaamattomuudesta tai törkeästä huolimattomuudesta.
- (11) Jotta rahanpesua voitaisiin ehkäistä kaikkialla unionissa, jäsenvaltioiden olisi säädettävä vähimmäisrangaistusten tyypit ja tasot, joita sovelletaan tässä direktiivissä määriteltyihin rikoksiin. Jos rikos on tehty osallistumalla neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS⁴ määritellyn rikollisjärjestön toimintaan tai rikoksenteijä mahdollistaa rahanpesun käyttämällä väärin ammatillista asemaansa, jäsenvaltioiden olisi säädettävä raskauttavista seikoista niiden oikeusjärjestelmissä vahvistettujen sovellettavien sääntöjen mukaisesti.
- (12) Ottaen huomioon rikoksenteijöiden ja rikollisesta toiminnasta saadun hyödyn liikkuvuus sekä rahanpesun torjunnassa tarvittavat monimutkaiset rajatylittävät tutkintatoimet kaikkien jäsenvaltioiden olisi määritettävä lainkäyttövaltansa, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat tutkia tällaisen toiminnan ja nostaa syytteitä. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat myös tilanteet, joissa rikos on tehty tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntävien välineiden avulla niiden alueelta riippumatta siitä, sijaitsevatko kyseiset välineet niiden alueella.
- (13) Tällä direktiivillä olisi korvattava puitepäätöksen 2001/500/YOS⁵ tietyt säännökset niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.
- (14) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien rikosoikeudellisten seuraamusten soveltaminen rahanpesuun kaikissa jäsenvaltioissa, vaan se voidaan tämän direktiivin laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (14) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (15) JA/TAI
- (16) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden,

⁴ Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁵ Neuvoston puitepäätös 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksenteijävälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1).

turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

- (17) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Puitepäätos 2001/500/YOS⁶ sitoo edelleen Tanskaa, ja sitä sovelletaan Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat rikosten ja seuraamusten määrittelyä rahanpesuun liityen.
2. Tätä direktiiviä ei sovelleta unionin taloudellisia etuja vahingoittavista rikoksista peräisin olevia varoja koskevaan rahanpesuun, johon sovelletaan erityisiä sääntöjä, joista säädetään direktiivissä 2017/XX/EU.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

1) 'rikollisella toiminnalla' kaikenlaista rikollista osallistumista seuraavien rikosten tekemiseen:

- (a) järjestäytyneeseen rikollisryhmään osallistuminen sekä ryöstöntapainen kiristys, mukaan lukien kaikki neuvoston puitepääöksessä 2008/841/YOS tarkoitetut rikokset;
- (b) terrorismi, mukaan lukien kaikki direktiivissä 2017/XX/EU⁷ tarkoitetut rikokset;
- (c) ihmiskauppa ja laittoman maahantulon järjestäminen, mukaan lukien direktiivissä 2011/36/EU⁸ ja neuvoston puitepääöksessä 2002/946/YOS⁹ tarkoitetut rikokset;
- (d) seksuaalinen hyväksikäyttö, mukaan lukien kaikki direktiivissä 2011/93/EU¹⁰ tarkoitetut rikokset;

⁶ Sama kuin edellä.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, annettu xx päivänä 2017, terrorismin torjumisesta sekä terrorismin torjumisesta tehdyn neuvoston puitepääöksen 2002/475/YOS korvaamisesta (EUVL L x, xx.xx.2017, s. x).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepääöksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁹ Neuvoston puitepäätos 2002/946/YOS, tehty 28 päivänä marraskuuta 2002, rikosoikeudellisten puiteiden vahvistamisesta laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen ehkäisemistä varten (EYVL L 328, 5.12.2002, s. 1).

- (e) huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laiton kauppa, mukaan lukien kaikki neuvoston puitepäätyöksessä 2004/757/YOS¹¹ tarkoitettut rikokset;
- (f) laiton asekauppa;
- (g) varastettujen tavaroiden ja muiden tavaroiden laiton kauppa;
- (h) korruptio, mukaan lukien kaikki rikokset, joita tarkoitetaan yleissopimuksessa sellaisen lahjonnan torjumisesta, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä¹² ja neuvoston puitepäätyöksessä 2003/568/YOS¹³;
- (i) petos, mukaan lukien kaikki neuvoston puitepäätyöksessä 2001/413/EU¹⁴ tarkoitettut rikokset;
- (j) rahanväärennys, mukaan lukien kaikki direktiivissä 2014/62/EU¹⁵ tarkoitettut rikokset;
- (k) tuotteiden väärentäminen ja laiton jäljentäminen;
- (l) ympäristörikokset, mukaan lukien kaikki direktiivissä 2008/99/EY¹⁶ ja direktiivissä 2009/123/EY¹⁷ tarkoitettut rikokset;
- (m) murha, vakavan ruumiinvamman aiheuttaminen;
- (n) ihmisryöstö, vapaudenriisto ja panttivangiksi ottaminen;
- (o) ryöstö tai varkaus;
- (p) salakuljetus (myös tulleeihin, valmisteveroihin ja veroihin liittyvä);
- (q) kiristys,
- (r) väärennys;
- (s) luvaton jäljentäminen;
- (t) sisäpiirikauppa ja markkinoiden manipulointi, mukaan lukien kaikki direktiivissä 2014/57/EU¹⁸ tarkoitettut rikokset;

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätyöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

¹¹ Neuvoston puitepäätyös 2004/757/YOS, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8).

¹² Yleissopimus sellaisen lahjonnan torjumisesta, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä.

¹³ Neuvoston puitepäätyös 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54).

¹⁴ Neuvoston puitepäätyös 2001/413/YOS, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta (EYVL L 149, 2.6.2001, s. 1).

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäätyöksen 2000/383/YOS korvaamisesta (EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/99/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 328, 6.12.2008, s. 28).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/123/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista annetun direktiivin 2005/35/EY muuttamisesta (EUVL 280 L, 27.10.2009, s. 52).

- (u) kyberrikollisuus, mukaan lukien kaikki direktiivissä 2013/40/EU¹⁹ tarkoitetut rikokset;
 - (v) kaikki rikokset, mukaan lukien välittömiin ja välillisiin veroihin liittyvät jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä määritellyt verorikokset, joista voi enimmillään seurata yli (yhden) vuoden pituinen vankeusrangaistus tai muu vapaudenrajoituksen käsittävä seuraamus, tai niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden oikeusjärjestelmässä on rikosten osalta vähimmäiskynnys, kaikki rikokset, joista voi vähimmillään seurata yli kuuden kuukauden pituinen vankeusrangaistus tai muu vapaudenrajoituksen käsittävä seuraamus;
- (2) 'varoilla' kaikenlaista aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää omaisuutta sekä kaikenmuotoisia oikeudellisia asiakirjoja tai instrumentteja, myös sähköisiä tai digitaalisia, jotka ovat osoituksena tällaisten varojen omistuksesta tai osuudesta niihin;
- (3) 'oikeushenkilöllä' yhteisöä, jolla on oikeushenkilön asema sovellettavan lain nojalla, lukuun ottamatta valtioita tai julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä.

3 artikla *Rahanpesurikokset*

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että seuraava menettely katsotaan rikokseksi silloin, kun se on tehty tahallisesti:
- (a) varojen muuntaminen tai siirtäminen tietoisena siitä, että ne on saatu rikollisesta toiminnasta tai osallisuudesta tällaiseen toimintaan, tarkoituksena salata tai peittää varojen laitton alkuperä tai auttaa tällaisen toiminnan harjoittamiseen osallistuvaa henkilöä välttämään toimintansa oikeudellisia seuraamuksia;
 - (b) varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, niistä määräämisen, niiden liikkeiden, niitä koskevien oikeuksien tai niiden omistajan salaaminen tai peittely tietoisena siitä, että kyseiset varat on saatu rikollisesta toiminnasta tai osallisuudesta tällaiseen toimintaan;
 - (c) varojen hankkiminen, hallussa pitäminen tai käyttö tietoisena niiden vastaanottohetkellä siitä, että varat on saatu rikollisesta toiminnasta tai osallisuudesta tällaiseen toimintaan;
2. Seuraavat eivät ole edellytyksiä sille, että 1 kohdassa tarkoitettu rikos on rangaistava teko:
- (a) aiemmin tai samanaikaisesti annettu tuomio rikoksesta, joka tuotti varat;
 - (b) varat tuottaneeseen rikolliseen toimintaan syyllistyneen rikoksentekijän henkilöllisyyden tai muiden kyseiseen rikolliseen toimintaan liittyvien olosuhteiden selvittäminen;

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/57/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä (EUVL L 173, 12.6.2014, s.179).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäättöksen 2005/222/YOS korvaamisesta (EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8).

- (c) sen selvittäminen, onko varat tuottanut rikollinen toiminta toteutettu toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella (silloin), kun kyseinen toiminta katsotaan rikokseksi sen jäsenvaltion tai kolmannen maan kansallisessa lainsäädännössä, jonka alueella rikos tehtiin, ja kun kyseinen toiminta katsottaisiin rikokseksi tätä artiklaa soveltavan tai täytäntöönpanevan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä, jos se olisi tehty siellä;
3. Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa säädettyjä rikoksia sovelletaan myös niihin henkilöihin, jotka ovat syyllistyneet tai osallistuneet rikolliseen toimintaan, josta varat ovat peräisin.

4 artikla

Yllytys, avunanto ja yritys

Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että yllytys 3 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, avunanto niissä ja niiden yritys on säädetty rangaistavaksi.

5 artikla

Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrätään tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia.
2. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että 3 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrätään ainakin vakavissa tapauksissa vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään neljä vuotta.

6 artikla

Raskauttavat seikat

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraavia olosuhteita pidetään 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä raskauttavina seikkoina:

- (a) rikos on tehty puitepäätyksessä 2008/841/YOS²⁰ tarkoitetun rikollisjärjestön puitteissa; tai
- (b) rikoksentekijällä on sopimussuhde ilmoitusvelvollisen kanssa ja vastuu sitä kohtaan, tai rikoksentekijä on direktiivin 2015/849/EU 2 artiklassa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen, joka on tehnyt rikoksen harjoittaessaan ammatillista toimintaansa.

7 artikla

Oikeushenkilöiden vastuu

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 3 ja 4 artiklassa tarkoitettusta rikoksesta, jonka on kyseisen oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimitielimen jäsenenä toimien henkilö, jolla on oikeushenkilössä johtava asema seuraavilla perusteilla:

²⁰

Neuvoston puitepäätyös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

- (a) valta edustaa oikeushenkilöä;
 - (b) valtuudet tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta; tai
 - (c) valtuudet käyttää määräysvaltaa oikeushenkilössä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön puolesta toimiva henkilö on tehnyt oikeushenkilön hyväksi 3 tai 4 artiklassa tarkoitetun rikoksen.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu oikeushenkilöiden vastuu ei estä rikosoikeudenkäyntiä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka yllyttävät 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin tekoihin tai ovat niissä tekijöinä tai avunantajina.

8 artikla

Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle säädetään tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset, jotka sisältävät rikosoikeudellisia tai muita sakkoja ja mahdollisesti muita seuraamuksia, kuten

- (1) julkisista varoista myönnettävien etuuksien tai tukien epääminen kyseiseltä oikeushenkilöltä;
- (2) kyseiselle oikeushenkilölle määrätty väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;
- (3) kyseisen oikeushenkilön asettaminen tuomioistuimen valvontaan;
- (4) oikeushenkilön purkaminen tuomioistuimen päätöksellä;
- (5) rikoksen tekemiseen käytettyjen tilojen sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi.

9 artikla

Tuomiovalta

1. Kunkin jäsenvaltion on ulotettava tuomiovaltansa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, kun
- (a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;
 - (b) rikoksentekijä on kyseisen jäsenvaltion kansalainen.
2. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, aikooko se ulottaa lainkäyttövaltansa laajemmalle, sen alueen ulkopuolella tehtyihin 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos
- (a) rikoksentekijällä on vakinainen asuinpaikka kyseisen jäsenvaltion alueella;
 - (b) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi.

10 artikla

Tutkintakeinot

Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia tutkivilla tai niihin liittyvistä syytetoimista vastaavilla henkilöillä, yksiköillä ja muilla tahoilla on

käytettävissä tehokkaat tutkintakeinot, kuten sellaiset, joita käytetään järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa.

11 artikla

Puitepäättöksen 2001/500/YOS tiettyjen säännösten korvaaminen

1. Tällä direktiivillä korvataan puitepäättöksen 2001/500/YOS 1 artiklan b kohta ja 2 artikla niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkin rajoittamatta näiden jäsenvaltioiden velvollisuuksia, jotka koskevat päivämäärää, johon mennessä kyseinen puitepäättös on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä.
2. Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia puitepäättökseen 2001/500/YOS pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

12 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [24 kuukautta hyväksymisestä]. Niiden on viipymättä toimitettava kyseiset säännökset kirjallisina komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

13 artikla

Raportointi

Komissio antaa [24 kuukauden kuluttua tämän direktiivin täytäntöönpanon määräajasta] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi.

14 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

15 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja